

ZARZĄDZANIE DANYMI W STATISTICA

1) Zastosowanie:

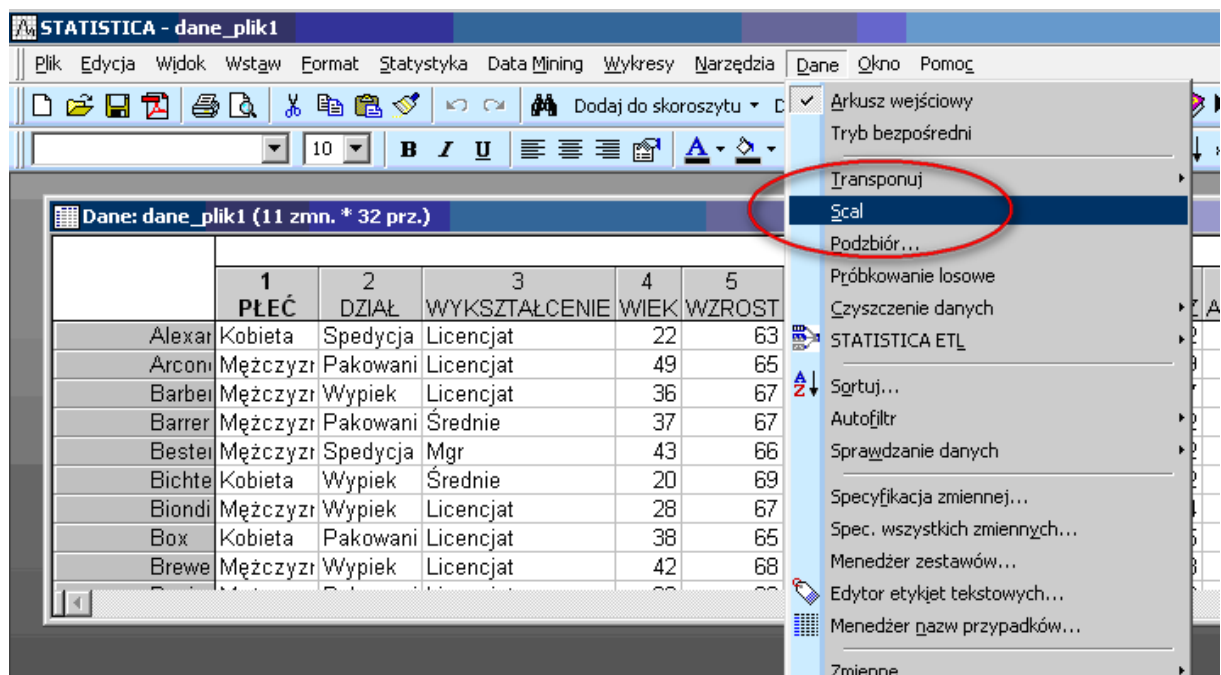
- ▶ STATISTICA umożliwia w zakresie zarządzania danymi m.in.:
 - scalanie plików
 - sprawdzanie danych
 - sortowanie danych
 - tworzenie podzbiorów danych
 - standaryzowanie danych
 - zastępowanie braków danych
 - tworzenie nowych plików danych
 - importowanie danych z innych plików i baz danych

2) Pobierz pliki:

http://www.metal.agh.edu.pl/~regulski/ed/04zaoczne/stat_pliki1/

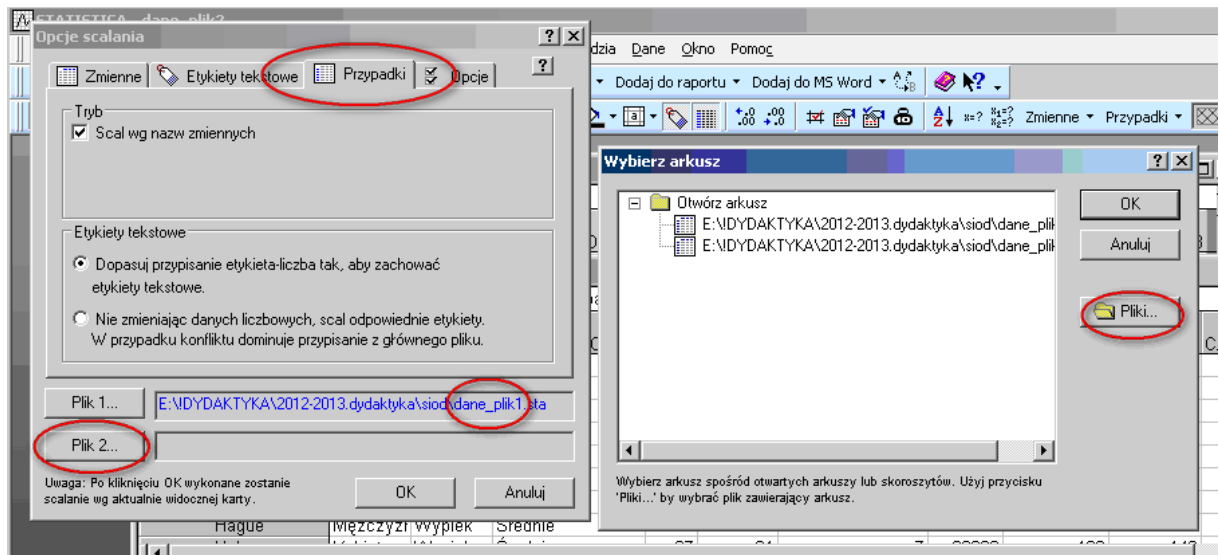
3) Scalanie plików:

- ▶ Pliki `dane_plik1.sta` oraz `dane_plik2.sta` zawierają informacje o różnych pracownikach Sooner Pretzel Company. Pliki te mają tę samą liczbę zmiennych, ale różne przypadki. Scal te pliki z pomocą STATISTICA.

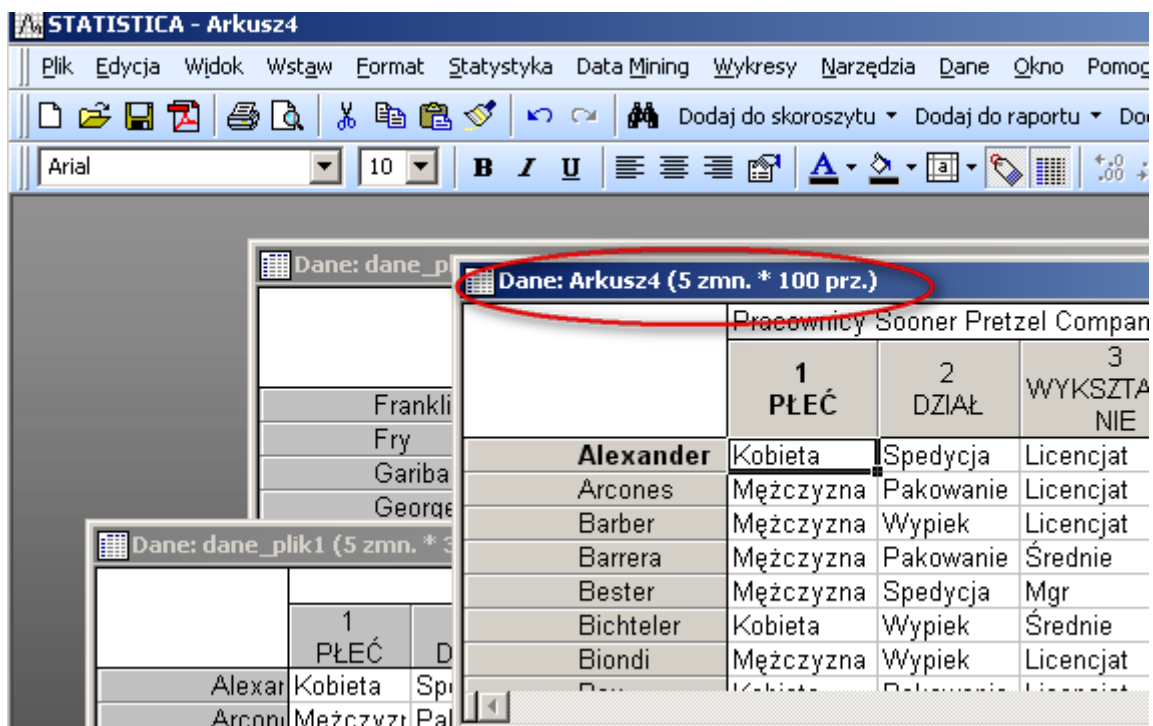

The screenshot shows the STATISTICA software interface. The main window displays a data table with columns labeled 1 through 5, corresponding to variables: PLEĆ, DZIAŁ, WYKSZTAŁCENIE, WIEK, and WZROST. The data rows include names like Alexar, Arconi, Barber, Barrer, Beste, Bichte, Biondi, Box, and Brewe. The 'Dane' menu is open, and the 'Scal' option is highlighted with a red circle. Other options in the menu include 'Arkusz wejściowy', 'Tryb bezpośredni', 'Transponuj', 'Podzbiór...', 'Próbkowanie losowe', 'Czyszczenie danych', 'STATISTICA ETL', 'Sortuj...', 'Autofiltr', 'Sprawdzanie danych', 'Specyfikacja zmiennej...', 'Spec. wszystkich zmiennych...', 'Menedżer zestawów...', 'Edytor etykiet tekstowych...', and 'Menedżer nazw przypadków...'. The status bar at the bottom indicates 'Dane: dane_plik1 (11 zm. * 32 prz.)'.

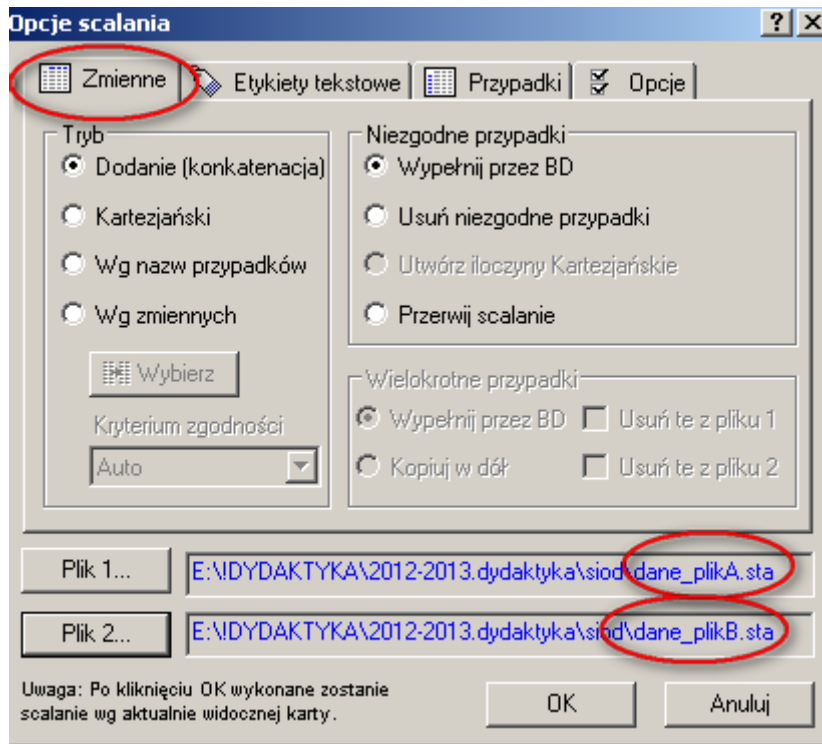
	1	2	3	4	5
	PLEĆ	DZIAŁ	WYKSZTAŁCENIE	WIEK	WZROST
Alexar	Kobieta	Spedycja	Licencjat	22	63
Arconi	Mężczyzn	Pakowani	Licencjat	49	65
Barber	Mężczyzn	Wypiek	Licencjat	36	67
Barrer	Mężczyzn	Pakowani	Średnie	37	67
Beste	Mężczyzn	Spedycja	Mgr	43	66
Bichte	Kobieta	Wypiek	Średnie	20	69
Biondi	Mężczyzn	Wypiek	Licencjat	28	67
Box	Kobieta	Pakowani	Licencjat	38	65
Brewe	Mężczyzn	Wypiek	Licencjat	42	68

- ▶ Jeśli wszystko pójdzie dobrze otrzymasz:

- ▶ Zapisz wynik w nowym pliku `dane_plikA.sta` (zapisz jako...)
- ▶ Następnie scal ze sobą pliki `dane_plikA.sta` oraz plik `dane_plikB.sta`. Pliki te zawierają różne zmienne, dlatego wybierz zakładkę ZMIENNE...

Dane: Arkusz5 (11 zm. * 100 prz.)			
			Pracownicy Sooner Pr
	1	2	

▶ Otrzymasz:

	1	2

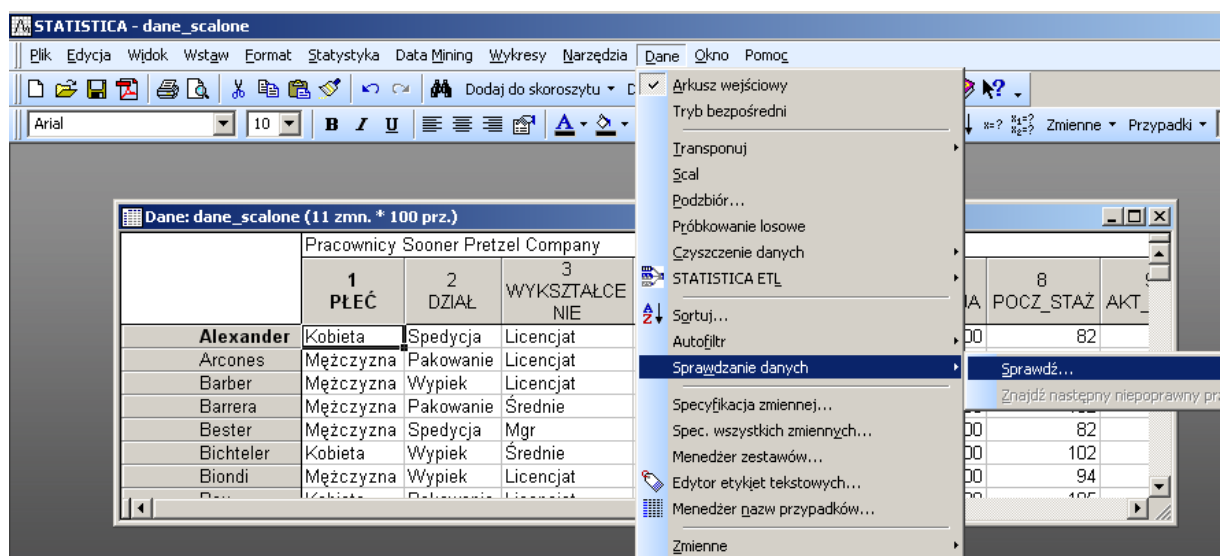
, zapisz plik jako dane_scalone.sta

▶ Pozamykaj wszystkie arkusze danych poza dane_scalone.sta.

// Jeśli nie zostanie wyraźnie wydane takie polecenie, nie zamykaj otwartych analiz ani plików. Jest to również warunkiem otrzymania punktów z aktywności.

4) Sprawdzanie danych:

▶ Sprawdź poprawność danych:

Sprawdzanie danych [?] [X]

Przypadek będzie zaakceptowany jeśli spełnione są:

wszystkie warunki przynajmniej 1 warunek

Warunek 1

Niepoprawne jeśli: [v]
 PŁEĆ<>"Kobieta" AND PŁEĆ<> "

Warunek 2

Poprawne jeśli: [v]
 PENSJA > 0

Warunek 3

Poprawne jeśli: [v]
 []

Warunek 4

Poprawne jeśli: [v]
 []

Znajdź pierwszy

Podświetl niepoprawne

Anuluj

Wyczyść wszystko

Otwórz...

Zapisz jako...

Zakres

Od przypadku: [1] [v]

Do przypadku: [100] [v]

- ▶
- ▶ warunek 1: Niepoprawne jeśli PŁEĆ<>"Kobieta" AND PŁEĆ<> "Mężczyzna";
- ▶ warunek 2: Poprawne jeśli PENSJA>0

			NIE			WU						
Dunn		Pakowanie	Licencjat	39	65	12	33600	93	117	18	18	
Einstein	Kobieta	Srednia	Srednia	18	61	0	20600	95	95		11	
Williams	Kobieta	Wypiak	Licencjat	41	66	1	21000	107	100	3	10	
Wintore	Mężczyzna	Wybiak	Srednia	27	67	9	31600	107	125	13	14	

- ▶ Warunki można zapisywać i korzystać z wcześniej przygotowanych. Otwórz warunki z pliku Warunki.ini

Sprawdzanie danych [?] [X]

Przypadek będzie zaakceptowany jeśli spełnione są:

wszystkie warunki przynajmniej 1 warunek

Warunek 1

Niepoprawne jeśli: [v]
 PŁEĆ<>"Kobieta" AND PŁEĆ<> "

Warunek 2

Poprawne jeśli: [v]
 PENSJA > 0

Warunek 3

Poprawne jeśli: [v]
 WIEK > 16

Warunek 4

Niepoprawne jeśli: [v]
 POCZ_STAZ < 0

Znajdź pierwszy

Podświetl niepoprawne

Anuluj

Wyczyść wszystko

Otwórz...

Zapisz jako...

Zakres

Od przypadku: [1] [v]

Do przypadku: [100] [v]

- ▶
- ▶ Usuń przypadek: Dunn

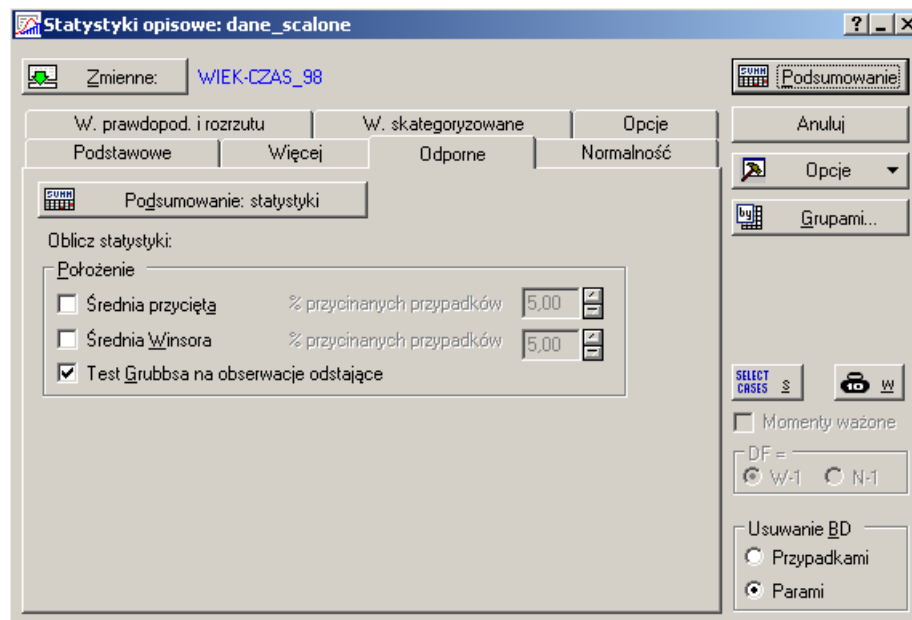
- ▶ W celu sprawdzenia, czy w zbiorze danych jest wartość odstająca ze względu na wartość średnią, w pierwszej kolejności musimy znaleźć kandydata na wartość odstającą, czyli wartość która jest najbardziej oddalona od ogólnej średniej. Test Grubbsa na obserwacje odstające może być użyty w celu wskazania jednej obserwacji odstającej podczas jednego przebiegu.
- ▶ Test ten polega na wyliczeniu jak daleko potencjalna obserwacja odstająca znajduje się od pozostałych wartości w zbiorze danych. Statystyka testu Grubbsa (G) liczona jest jako stosunek największego bezwzględnego odchylenia średniej z próby do odchylenia standardowego próby.
- ▶ Wartość bezwzględną różnicy pomiędzy wartością średnią a wartością kandydata należy podzielić przez odchylenie standardowe. Otrzymujemy w ten sposób wartość statystyki zwanej statystyką

Grubbsa:
$$G = \frac{|\bar{X} - X_{\max}|}{s}$$

- ▶ Pozostaje nam otrzymaną wartość G porównać z wartością krytyczną, którą może my odczytać z odpowiednich tablic. [WERYFIKACJA HIPOTEZ STATYSTYCZNYCH H_0 : dana obserwacja nie jest odstająca] Jeżeli G będzie zbyt wysokie, wtedy należy uznać kandydata za wartość odstającą.
- ▶ poziom istotności *ex post* czyli „poziom prawdopodobieństwa” lub **p-wartość** oznaczone jest literą **p**

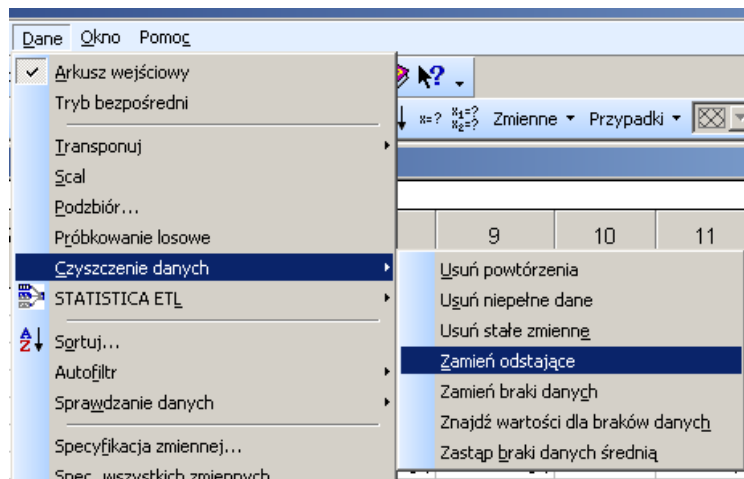
- ▶ WAŻNE: jeśli $p < \alpha$ oznacza to, że są one istotne statystycznie, czyli, że odrzucamy hipotezę zerową na danym poziomie istotności α
- ▶ w przypadku gdy $p > \alpha$, wynika, że nie ma podstaw do odrzucenia H_0 – czyli żadna obserwacja nie jest odstająca.

- ▶ Wykonaj test Grubbsa na obserwacje odstające.

Zmienna	Statystyki opisowe (dane_scalone_zad)						
	N ważnych	Średnia	Grubbsa statystyka	poziom p	Minimum	Maksimum	Odch. std
WIEK	99	30,75	3,257085	0,082017	18,000	54,00	7,139
WZROST	99	66,22	2,422542	1,000000	60,000	73,00	2,798
STARSZEŃSTWO	99	3,68	3,452211	0,037183	0,000	17,00	3,859
PENSJA	99	24171,73	4,448456	0,000267	-999,000	42400,00	5658,307
POCZ_STAŻ	99	99,54	2,584263	0,861328	66,000	137,00	14,497
AKT_STAŻ	99	106,85	2,446891	1,000000	68,000	142,00	15,877
CZAS_97	79	14,05	2,567859	0,701049	2,000	24,00	4,693
CZAS_98	99	15,01	3,451222	0,037337	5,000	32,00	4,923

- ▶ Po tym jak wskazano obserwacje odstające, do badacza należy określenie czy obserwacje te przedstawiają szczególną własność danej zmiennej czy są wynikiem błędu albo innych anomalii, które nie powinny być modelowane. Przejdź ponownie do arkusza dane_scalone.sta
- ▶ W programie STATISTICA znajdują się opcje czyszczenia danych, które mogą być wykorzystane w celu zamiany obserwacji odstających. Dostęp do tej opcji możliwy jest przez wybór polecenia *Zamień odstające* z menu *Dane - Czyszczenie danych*.
- ▶ Zaznacz obserwacje odstające:

Zamiana wartości odstających i rzadkich

Węjście:
 Zmienne: PENSJA
 Przypadki: WSZYSTKIE
 K powtórzeń: 1 Powtarzaj dopóki wszystkie odstające nie zostaną zamienione Stosuj wagi

Sposób zamiany:

Zmienna	Pomiar	Test	Parametr	Typ	Wartość	Oznaczenie
PENSJA	Ilościowy	Grubbsa, dwustronny	0,05	Bez zastępowania		Bez zmian

Węjście:
 Zmienne: WSZYSTKIE
 Utwórz nowy arkusz Skopiuj formaty

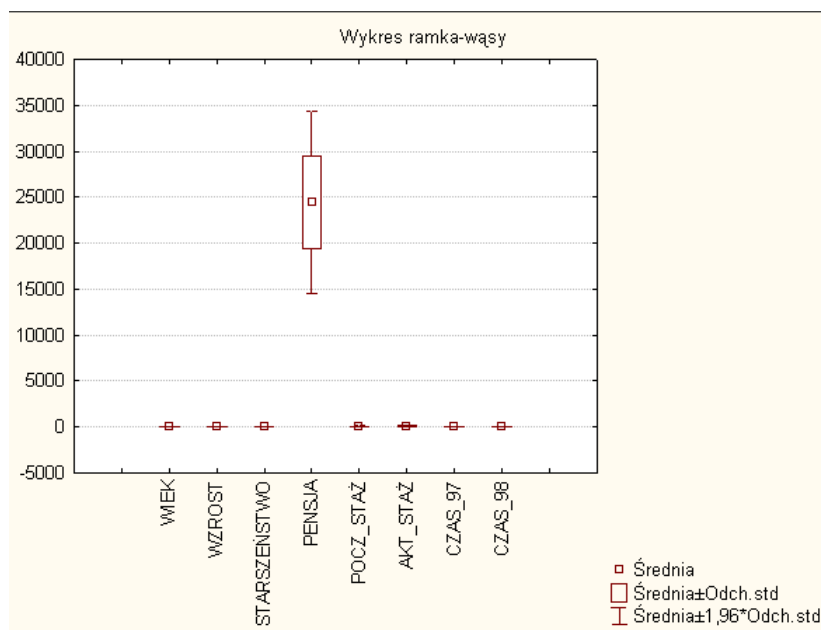
Kliknięcie OK skutkuje zamianą wartości nietypowych na nowe (na sposób określony w polu Węjście)

OK Anuluj

Imię	Płeć	Specjalizacja	Stano	Wiek	Wzrost	Staż	Wiek	Wzrost	Staż	Wiek	Wzrost
Williams	Kobieta	Wypiek	Licencjat	33	65	4	86	94	9	13	13
Witars	Mężczyzna	Wzrost	Średnie	27	67	0	107	125	13	14	14

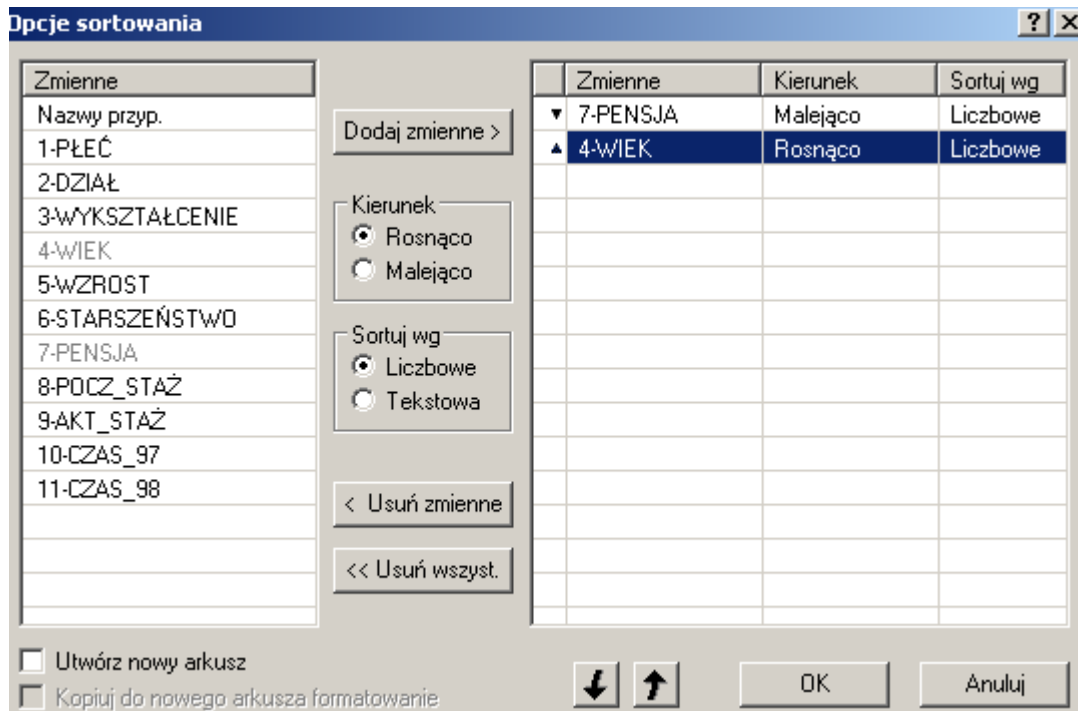
- ▶ Usuń przypadek Williams.
- ▶ Zapisz nowy arkusz danych jako dane_scalone_zad.sta

- ▶ Podejście graficzne. Popularnym sposobem wykrywania obserwacji odstających jest stworzenie wykresu ramkowego.

5) Sortowanie danych:

- Posortuj dane względem zmiennej PENSJA (malejąco) i WIEK (rosnąco)

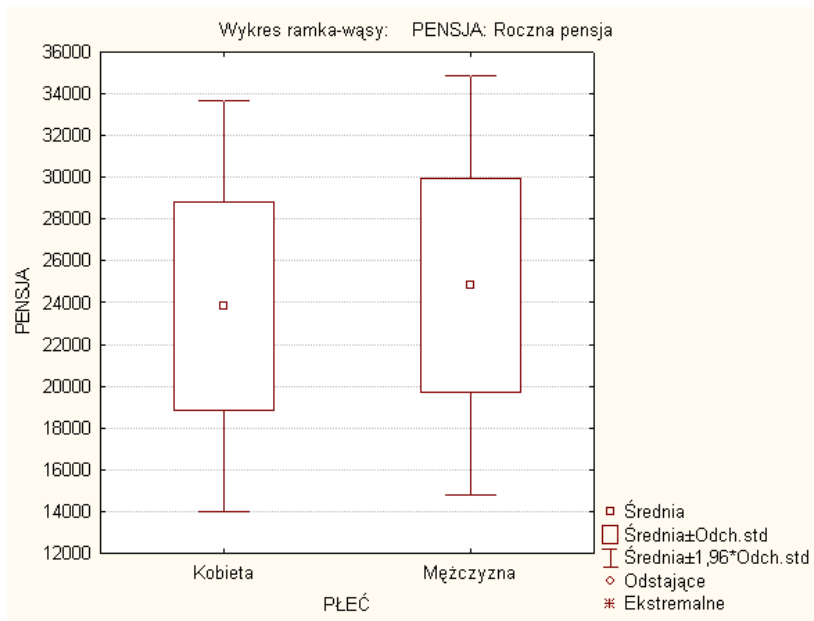
-

6) Tworzenie podzbiorów.

- Zrób zestawienie statystyk opisowych:

Zmienna	N ważnych	Średnia	Minimum	Maksimum	Odch. std
WIEK	98	30,72	18,00	54,00	7,172
WZROST	98	66,23	60,00	73,00	2,809
STARSZEŃSTWO	98	3,67	0,00	17,00	3,879
PENSJA	98	24428,57	16000,00	42400,00	5074,273
POCZ_STAŻ	98	99,67	66,00	137,00	14,506
AKT_STAŻ	98	106,98	68,00	142,00	15,904
CZAS_97	78	14,12	2,00	24,00	4,688
CZAS_98	98	15,03	5,00	32,00	4,944

-

- ▶
- ▶ Utwórz losowy podzbiór. Wykonaj na zbiorze dane_scalone_zad.sta losowanie warstwowe. Weź 100% kobiet i 10% mężczyzn.

Twórz próbę losową [?] [X]

Zmienne: WSZYSTKIE

Przypadki: WSZYSTKIE

Proste losowanie | **Losowanie warstwowe** | Opcje [?]

Zmienna grupująca: PŁEĆ

Warstwy	Przybliżony %
Kobieta	100,000000
Mężczyzna	10,000000

Kody Równe prawdopodob. Przybliżony % = [] []
 Dokładna liczba lub procent przypadków

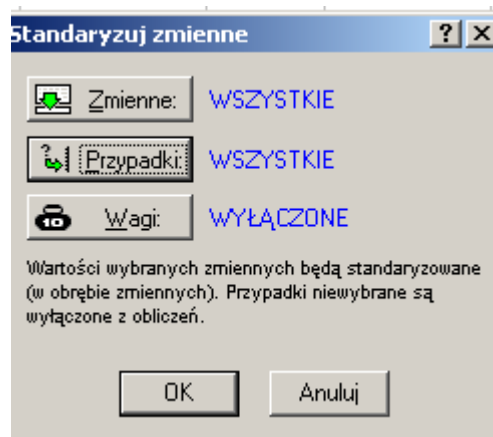
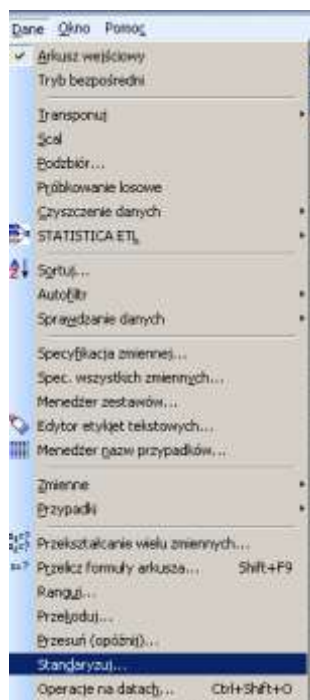
Aktywna karta określa rodzaj losowania wykonywanego po kliknięciu OK. [OK] [Anuluj]

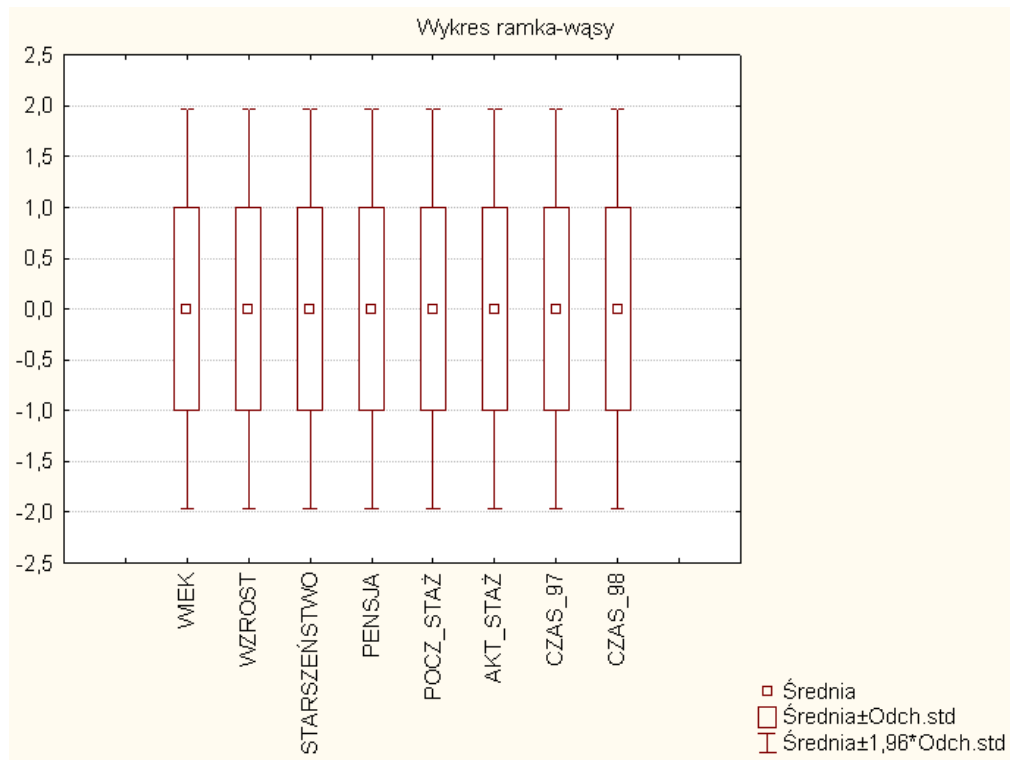
- ▶
- ▶ Ponownie policz statystyki:

Zmienna	Statystyki opisowe (Arkusz7)				
	N ważnych	Średnia	Minimum	Maksimum	Odch.std
WIEK	43	29,23	18,00	54,00	7,118
WZROST	43	64,30	60,00	70,00	2,559
STARSZEŃSTWO	43	2,98	0,00	17,00	3,642
PENSJA	43	23579,07	18300,00	42400,00	4932,910
POCZ_STAŻ	43	98,33	75,00	126,00	11,435
AKT_STAŻ	43	104,23	78,00	141,00	14,123
CZAS_97	32	14,44	7,00	22,00	4,428
CZAS_98	43	15,84	5,00	32,00	5,481

7) Standaryzowanie zmiennych

- ▶ Na wykresie ramka-wąsy widać wyraźnie, że zmienna PENSJA znacznie odbiega od pozostałych skalą. Aby móc badać w przyszłości regresje i korelację, trzeba takie zmienne zestandaryzować, tzn. średnia będzie równa 0, a odchylenie standardowe równe będzie 1.
- ▶ W pliku będącym wylosowanym zbiorem zestandaryzuj wszystkie zmienne ilościowe.

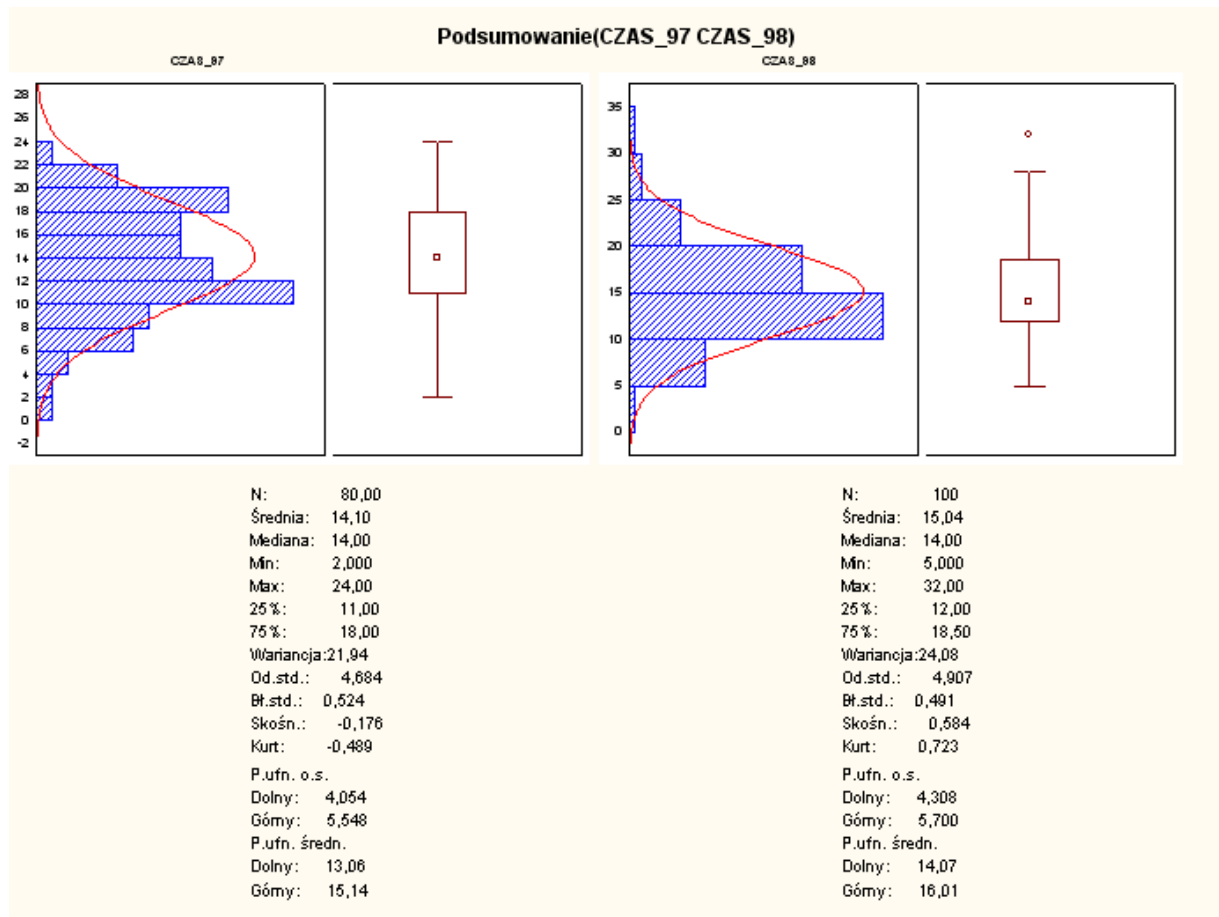

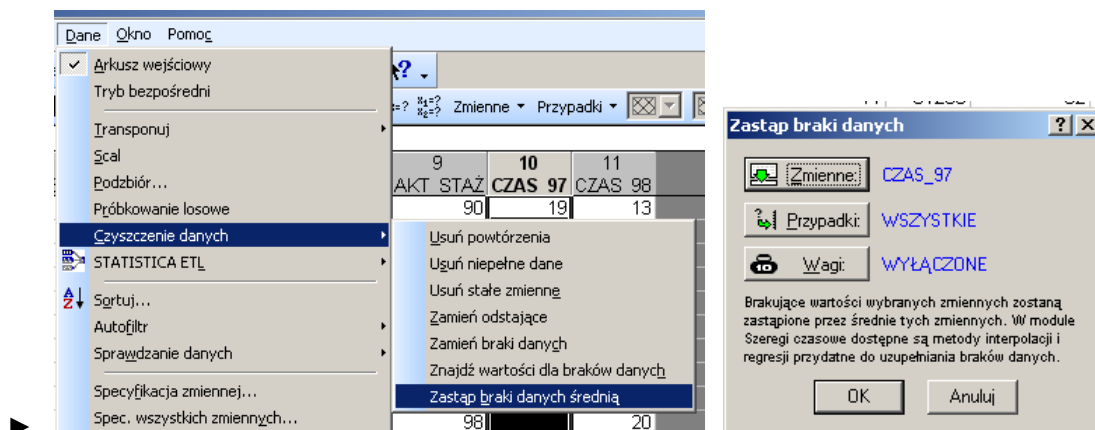
8) Zastępowanie braków danych

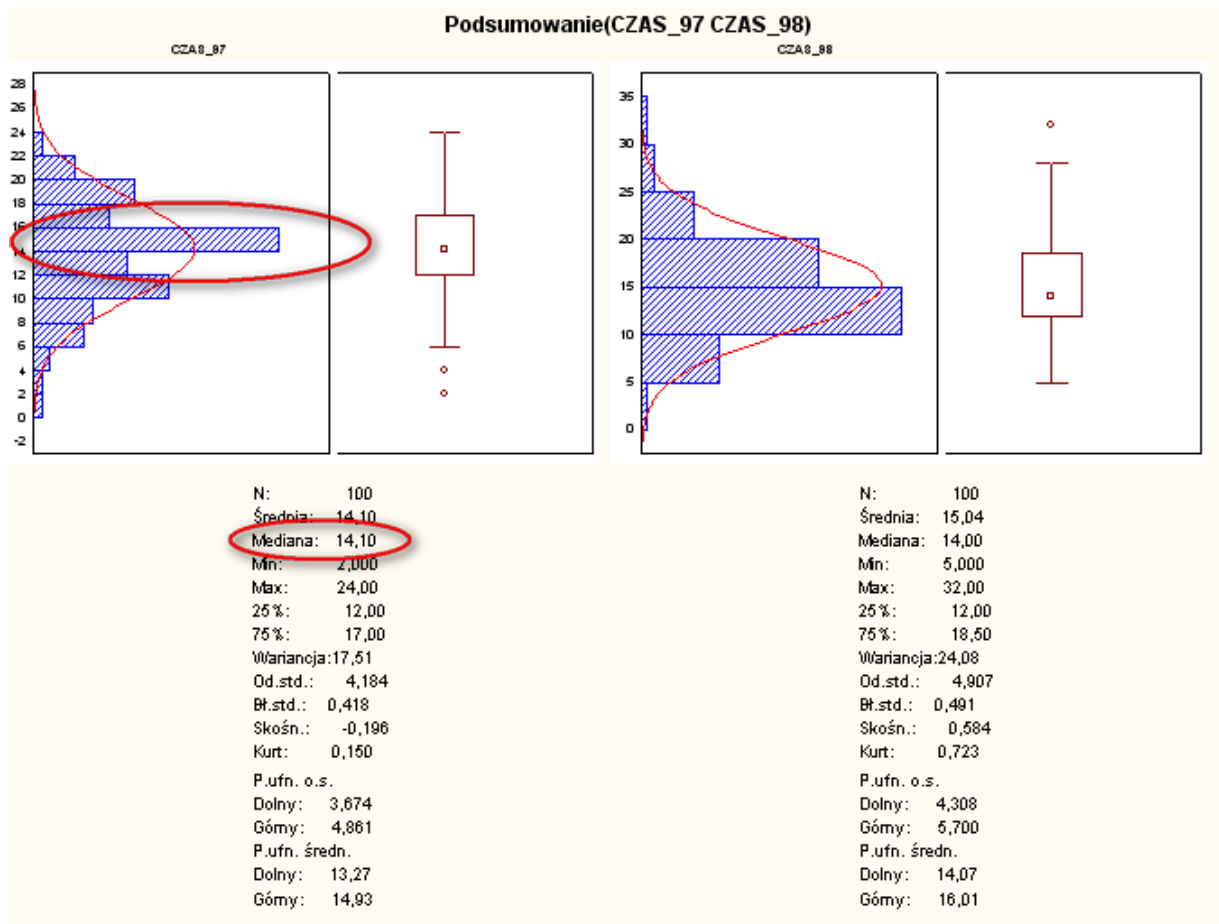
- ▶ Otwórz plik dane_scalone.sta.
- ▶ Zwróć uwagę, że zmienna CZAS_97 obejmuje jedynie 79 przypadków, podczas gdy pozostałe zmienne mają po 99.

Zmienna	Statystyki opisowe (dane_scalone_zad)				
	N ważnych	Średnia	Minimum	Maksimum	Odch.std
WIEK	99	30,75	18,000	54,00	7,139
WZROST	99	66,22	60,000	73,00	2,798
STARSZEŃSTWO	99	3,68	0,000	17,00	3,859
PENSJA	99	24171,73	-999,000	42400,00	5658,307
POCZ_STAŻ	99	99,54	66,000	137,00	14,497
AKT_STAŻ	99	106,85	68,000	142,00	15,877
CZAS_97	79	14,05	2,000	24,00	4,693
CZAS_98	99	15,01	5,000	32,00	4,923

- ▶
- ▶ STATISTICA umożliwi wiele wygodnych sposobów czyszczenia danych, wybierzmy tym razem zastępowanie braków danych średnią:

9) Import plików

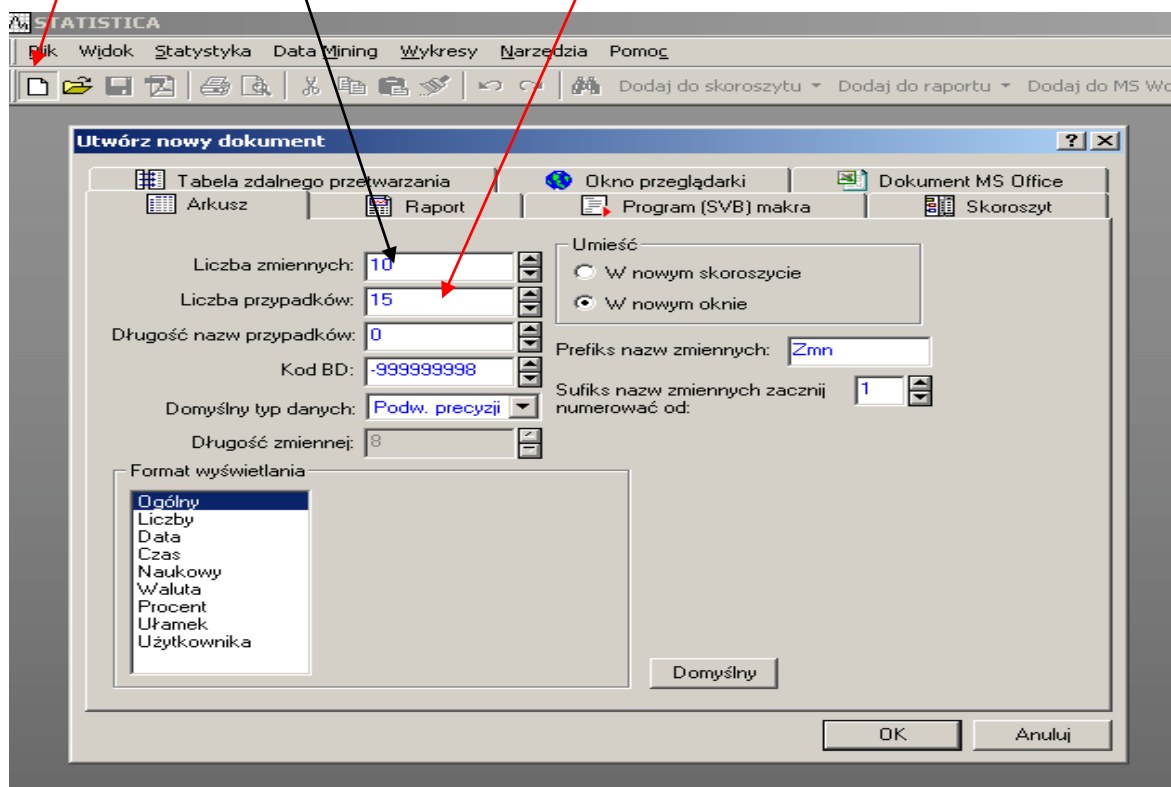
- ▶ STATISTICA umożliwia wygodny import plików.
- ▶ Wypróbujmy to na pliku Dane_siod.xls
- ▶ Zimportuj te dane do STATISTICA zachowując nazwy zmiennych i przypadków.
- ▶ Zadbaj o polskie znaki.
- ▶ Zwołaj mnie jak skończysz, aby otrzymać punkty.

STATYSTYKA OPISOWA

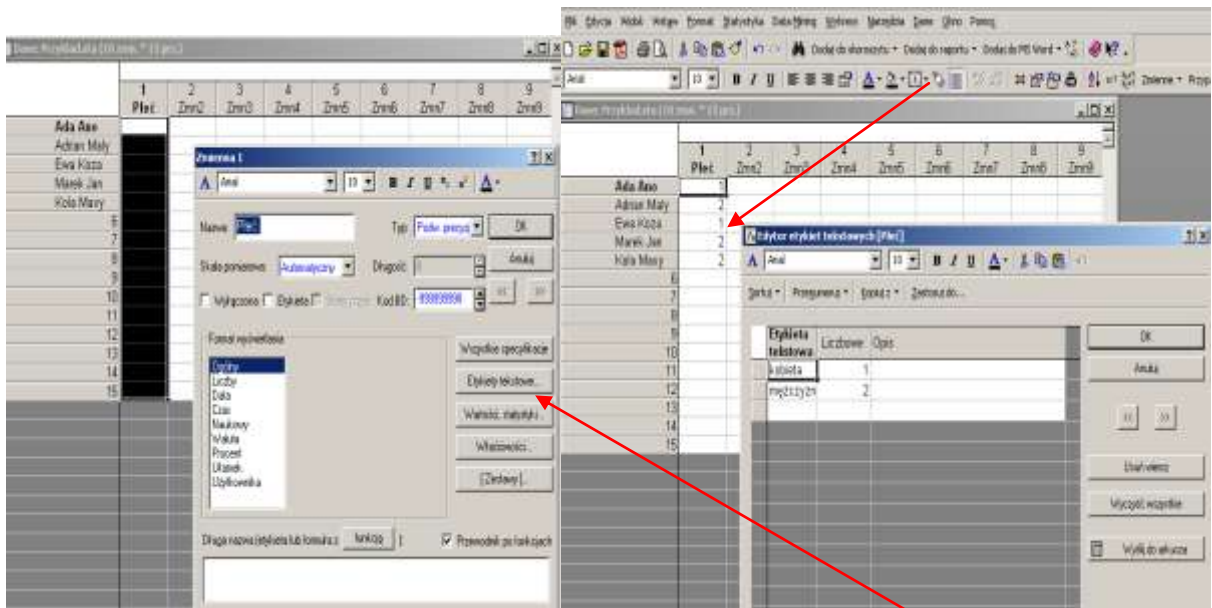
Tworzenie arkusza w pakiecie STATISTICA

Plik/Nowy

Ustawienia-liczba zmiennych, liczba przypadków

Plik/Zapisz: **Przyklad.sta**

Zmienną Płeć możemy oznaczać albo cyfrą albo zapisem tekstowym (etykieta tekstowa)

Jako kolejne wprowadzamy zmienne : zm2 **Wzrost** i zm3 **Waga**, a następnie zmienną zm4 jako **WBC**, jej wartości są obliczane z formuły = **Wzrost-Waga -100**, którą należy wpisać w polu **Długa nazwa**.

STATYSTYKA - Przykład.sta

Plik Edycja Widok Wstaw Format Statystyka Data Mining Wykresy Narzędzia Dane Okno Pomoc

Dane: Przykład.sta (10 zmn. * 15 prz.)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Płeć	Zmn2	Zmn3	Zmn4	Zmn5	Zmn6	Zmn7	Zmn8	Zmn9
Ada Ano	kobieta								
Adrian Maly	mężczyzn								
Ewa Koza	kobieta								
Marek Jan	mężczyzn								
Kola Maxy	mężczyzn								

Zmienna 5

Nazwa: **Kody** Typ: **Podw. precyzj** OK

Skala pomiarowa: **Automatyczny** Długość: 8 Anuluj

Wyłączona Etykieta Stany przyp. Kod BD: **-999999998** << >>

Format wyświetlania

- Ogólny**
- Liczby
- Data
- Czas
- Naukowy
- Waluta
- Procent
- Ułamek
- Użytkownika

Długa nazwa (etykieta lub formuła z funkcją): Przewodnik po funkcjach

=1*(wbc<-10)+2*(wbc>=-10 AND wbc <=10)+3*(wbc>10)

Etykiety: dowolny tekst. Formuły: używaj nazw zmiennych v1, v2, ..., v0 - numery przyp. Przykłady: (a) = mean(v1:v3, sqrt(v7), WIEK) (b) = v1+v2; komentarz (po:)

Zmienna 5, o nazwie Kody jest obliczana wg formuły

$$= 1 * (\text{wbc} < -10) + 2 * (\text{wbc} \geq -10 \text{ AND } \text{wbc} \leq 10) + 3 * (\text{wbc} > 10)$$

Dla tej zmiennej wprowadzamy etykiety tekstowe

Włączyć Wartości statystyki dla sprawdzenia poszczególnych zmiennych.

Przełączyć dla zmiennych Płeć i Kody etykiety tekstowe i oznaczenia cyfrowe.

Statystyki Opisowe w pakiecie STATISTICA.

Empiryczne rozkłady zmiennych.

Realizacja przykładu: **Otwórz /Zarobki.sta**

Tworzymy rozkład empiryczny zmiennej jakościowej **Wykształcenie**

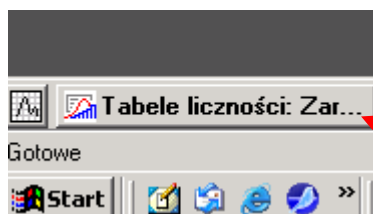
Statystyka /Statystyki podstawowe i tabele/Tabele licznosci

The screenshot shows the STATISTICA software interface. The main window displays a data table with the following columns: 1 Płeć, 2 Wykształcenie, 3 Wiek, 4 Staż, 5 Płaca. The data rows show 20 records, all with 'Kobieta' for gender and 'Średnie zawodowe' for education level. Overlaid on the table are two dialog boxes. The 'Tabele licznosci: Zarobki' dialog box is open, showing the 'Zmienne:' field set to 'Wykształcenie'. The 'Wybierz zmienną' dialog box is also open, showing a list of variables: 1 - Płeć, 2 - Wykształcenie, 3 - Wiek, 4 - Staż pracy, 5 - Praca brutto. Red arrows point from the text in the previous blocks to these dialog boxes.

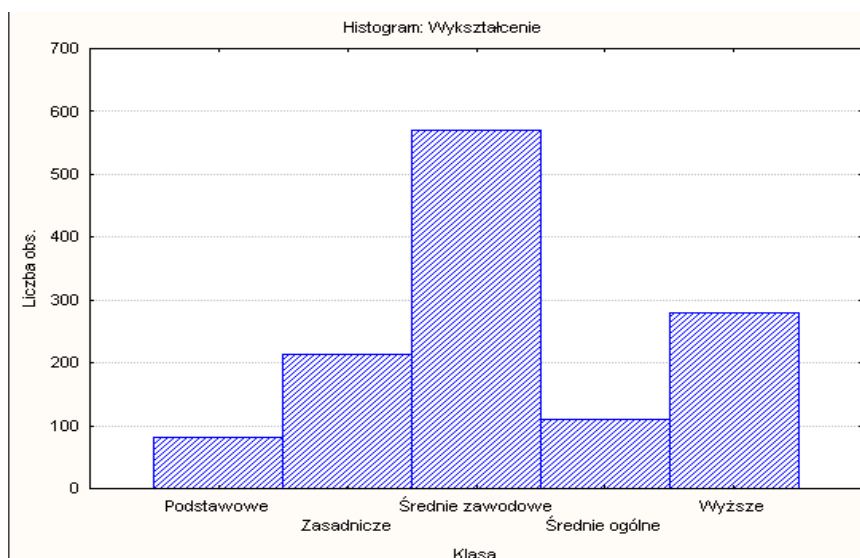
Uzyskamy tabele licznosci dla zmiennej Wykształcenie

Skoroszyt1* - Tabela licznosci: Wykształcenie (Zarobki)

Klasa	Tabela licznosci: Wykształcenie (Zarobki)			
	Liczba	Skumulow. Liczba	Procent	Skumulow. Procent
Podstawowe	81	81	6,45418	6,4542
Zasadnicze	214	295	17,05179	23,5060
Średnie zawodowe	571	866	45,49801	69,0040
Średnie ogólne	110	976	8,76494	77,7689
Wyższe	279	1255	22,23108	100,0000
Braki	0	1255	0,00000	100,0000

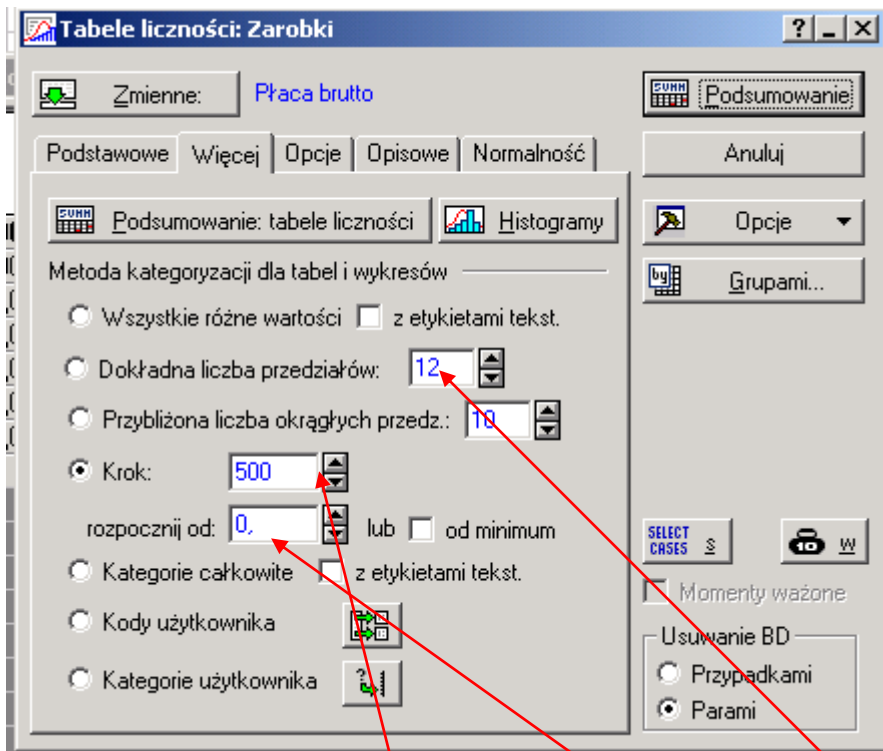

Klikając w ikonę, znajdującą się na pasku Analizy w dolnej części okna aplikacji, przywołujemy **Tabelę licznosci Zarobki** i po naciśnięciu **Histogramy** uzyskamy wykres

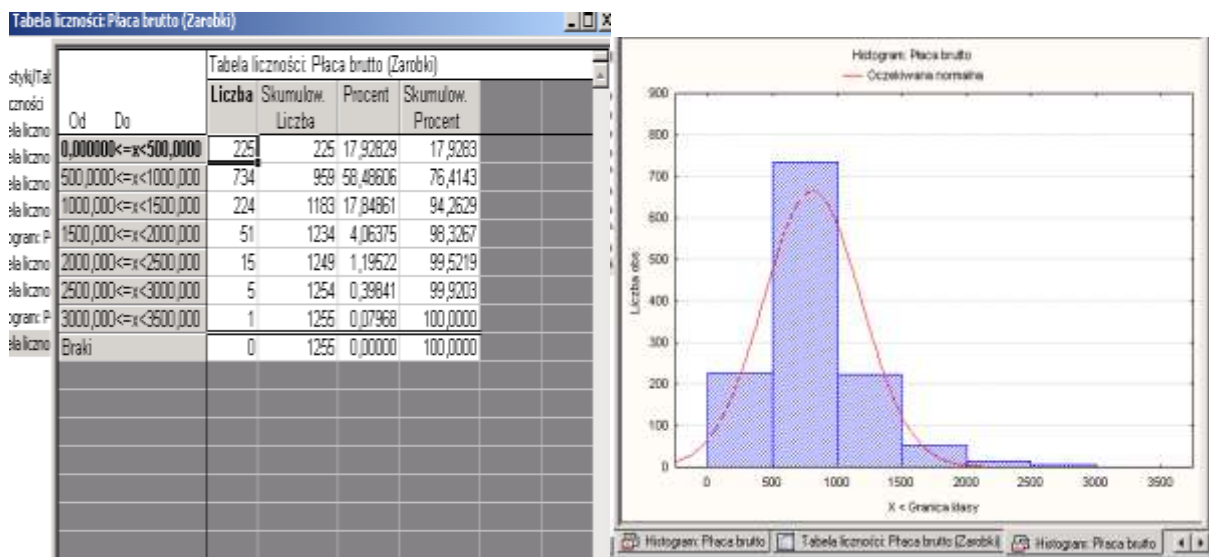

Wykształcenie podzielone jest według naturalnych kategorii. W przypadku gdy zmienna przyjmuje wartości liczbowe należy te kategorie (przedziały klasowe) stworzyć.

Przywołajmy **tabelę licznosci**, wybieramy zmienną **płaca brutto** i zakładkę **więcej**

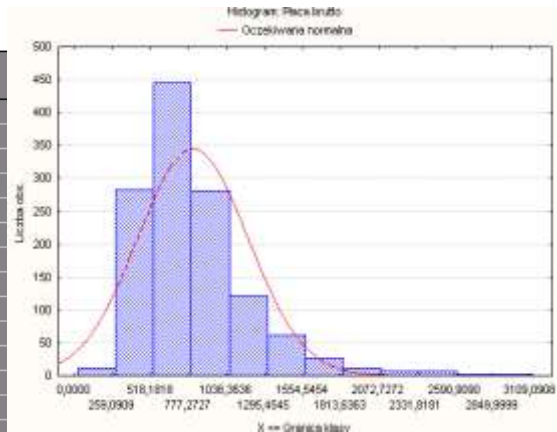

Tu jest możliwość zdecydowania czy wybieramy **liczbę przedziałów**, czy też szerokość przedziału klasowego czyli **krok**, a także od którego punktu chcemy rozpocząć kwalifikację. Przykładowy rozkład, gdzie punktem początkowym jest zero, a szerokość przedziału klasowego 500, pokazano na następnym rysunku.

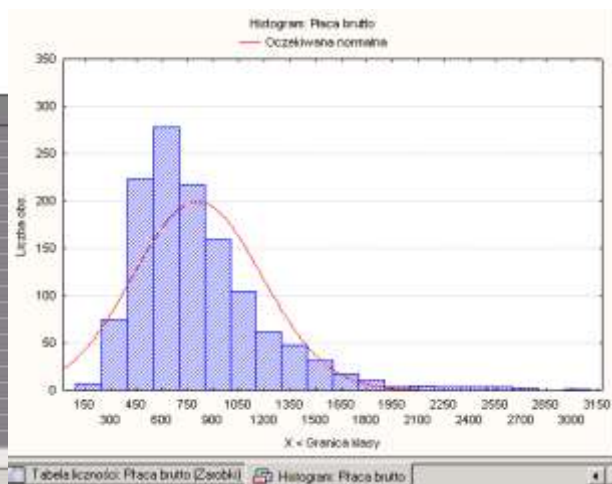
Można też postąpić inaczej, zadać liczbę klas np. 12, program oblicza granice klas

		Tabela licznosci: Płaca brutto (Zarobki)			
Od	Do	Liczba	Skumulow. Liczba	Procent	Skumulow. Procent
20,45455	<x<=279,5455	11	11	0,87649	0,8765
279,5455	<x<=538,6364	262	293	22,47012	23,3466
538,6364	<x<=797,7273	445	738	35,45817	58,8048
797,7273	<x<=1056,818	281	1019	22,39044	81,1952
1056,818	<x<=1315,909	121	1140	9,64143	90,8367
1315,909	<x<=1575,000	61	1201	4,86056	95,6972
1575,000	<x<=1834,091	26	1227	2,07171	97,7689
1834,091	<x<=2093,182	12	1239	0,96618	98,7251
2093,182	<x<=2352,273	7	1246	0,56777	99,2829
2352,273	<x<=2611,364	6	1252	0,47809	99,7610
2611,364	<x<=2870,455	2	1254	0,15936	99,9203
2870,455	<x<=3129,545	1	1255	0,07968	100,0000
Braki		0	1255	0,00000	100,0000

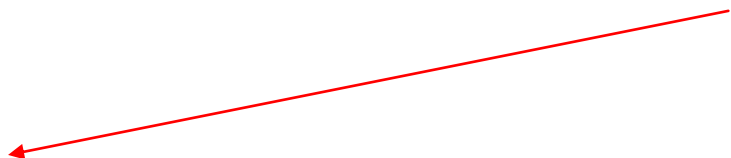

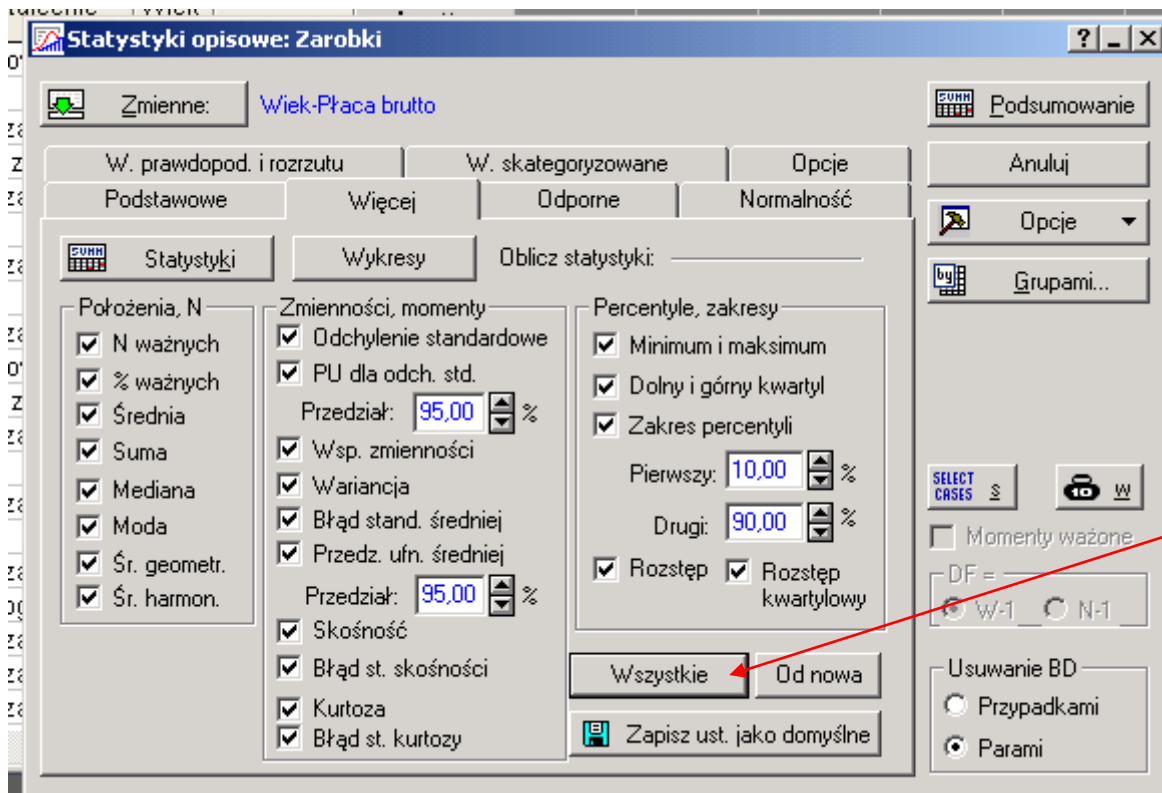
Następne ćwiczenie polega na kolejnej zmianie obrazu rozkładu empirycznego, tak by szerokość przedziału wynosiła 150, i rozpoczynamy od wartości 100

		Tabela licznosci: Płaca brutto (Zarobki)			
Od	Do	Liczba	Skumulow. Liczba	Procent	Skumulow. Procent
100,0000	<x<=250,0000	7	7	0,55777	0,5578
250,0000	<x<=400,0000	74	81	5,89641	6,4542
400,0000	<x<=550,0000	223	304	17,76892	24,2231
550,0000	<x<=700,0000	278	582	22,15139	46,3745
700,0000	<x<=850,0000	218	800	17,37052	63,7450
850,0000	<x<=1000,0000	159	959	12,66932	76,4143
1000,0000	<x<=1150,0000	105	1064	8,36653	84,7809
1150,0000	<x<=1300,0000	62	1126	4,94024	89,7211
1300,0000	<x<=1450,0000	48	1174	3,82470	93,5458
1450,0000	<x<=1600,0000	31	1205	2,47012	96,0159
1600,0000	<x<=1750,0000	19	1223	1,43426	97,4502
1750,0000	<x<=1900,0000	10	1233	0,79681	98,2470
1900,0000	<x<=2050,0000	4	1237	0,31873	98,5657
2050,0000	<x<=2200,0000	5	1242	0,39841	98,9641
2200,0000	<x<=2350,0000	4	1246	0,31873	99,2829
2350,0000	<x<=2500,0000	3	1249	0,23904	99,5219
2500,0000	<x<=2650,0000	3	1252	0,23904	99,7610
2650,0000	<x<=2800,0000	2	1254	0,15936	99,9203
2800,0000	<x<=2950,0000	0	1254	0,00000	99,9203
2950,0000	<x<=3100,0000	1	1255	0,07968	100,0000

Statystyki opisowe: na zakładce **Więcej** wybieramy trzy zmienne **Wiek, Staż pracy i Płaca brutto**

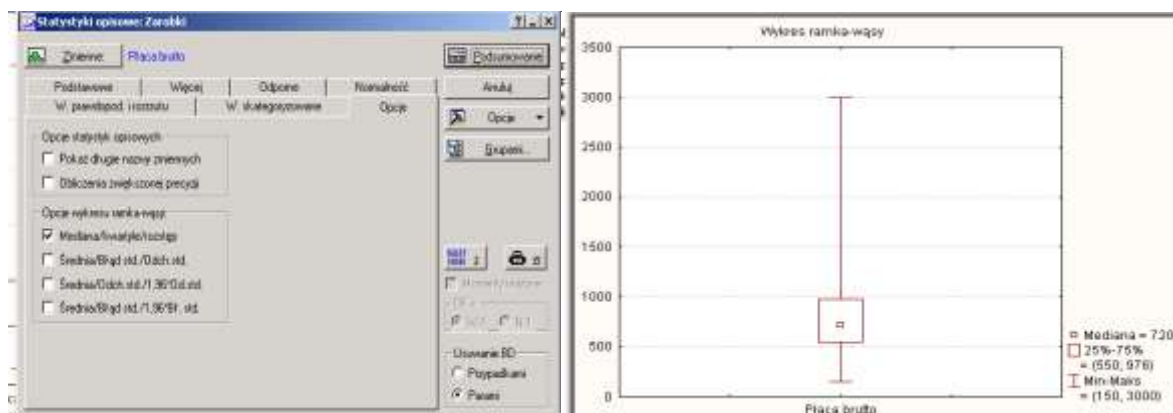

Klikamy przycisk **Wszystkie** a następnie **Podsumowanie** i otrzymamy

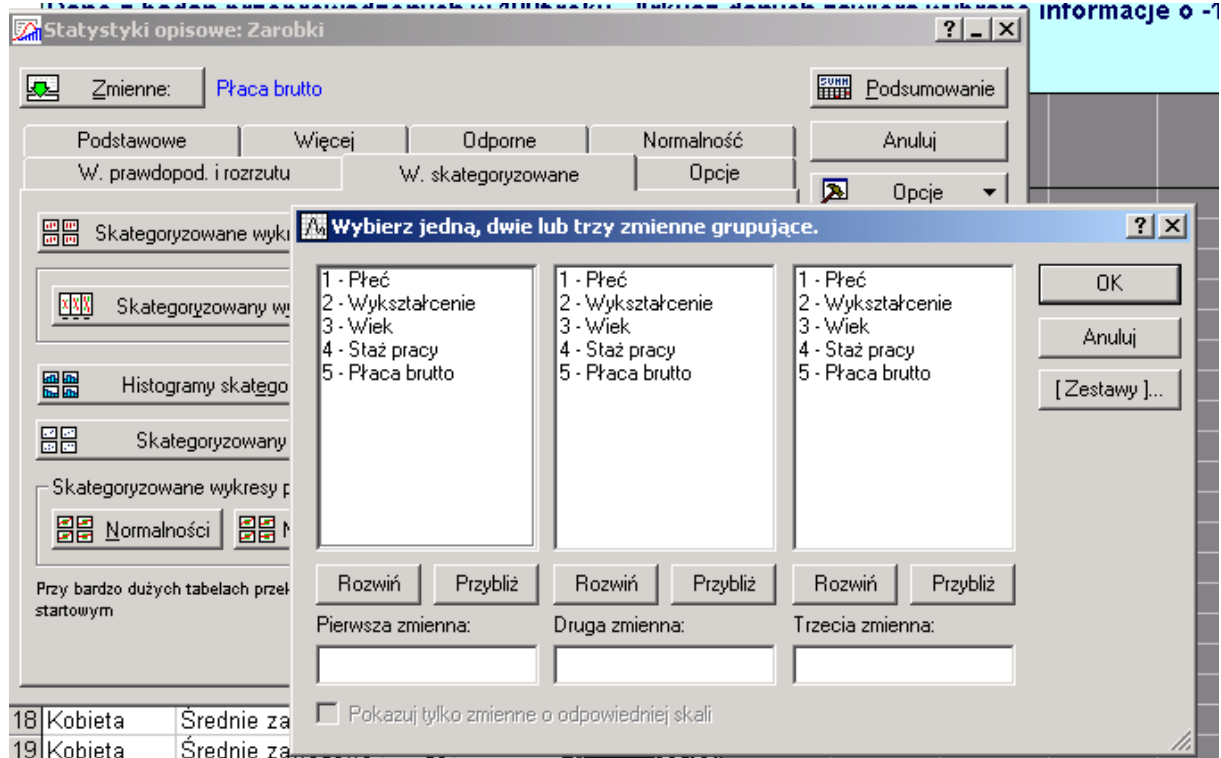
Statystyki opisowe (Zarobki)		N ważnych	% Ważnych	Średnia	Ufność -95,000%	Ufność 95,000	Średnia przycięta 5,0000%	Średnia Winsora 5,0000%	Grubbsa statystyka	poziom p	Geometr. Średnia	Harmon. Średnia	Mediana
Zmienna													
Wiek		1246	99,2829	39,0658	38,5351	39,5965	38,9893	38,9904	3,134974	1,000000	37,8351	36,5512	40,0000
Staż pracy		1227	97,7689	10,6406	10,1148	11,1664	9,9882	10,4866	3,233980	1,000000			8,0000
Płaca brutto		1255	100,0000	808,6739	787,8162	829,5316	775,4726	791,5893	5,818169	0,000012	736,5090	673,6504	720,0000

W oknie **Statystyki opisowe** jest dostęp do większej liczby opcji związanych z opisową analizą danych. Wybieram Płace brutto i z zakładki **Opcje**, w polu **Opcje wykresu ramka wąsy** usuwamy pole **Średnia/odch....** a zaznaczymy **Mediana/kwartyle /rozstęp**, przechodzimy na zakładkę **Podstawowe** i wybieramy **Wykres ramka wąsy**

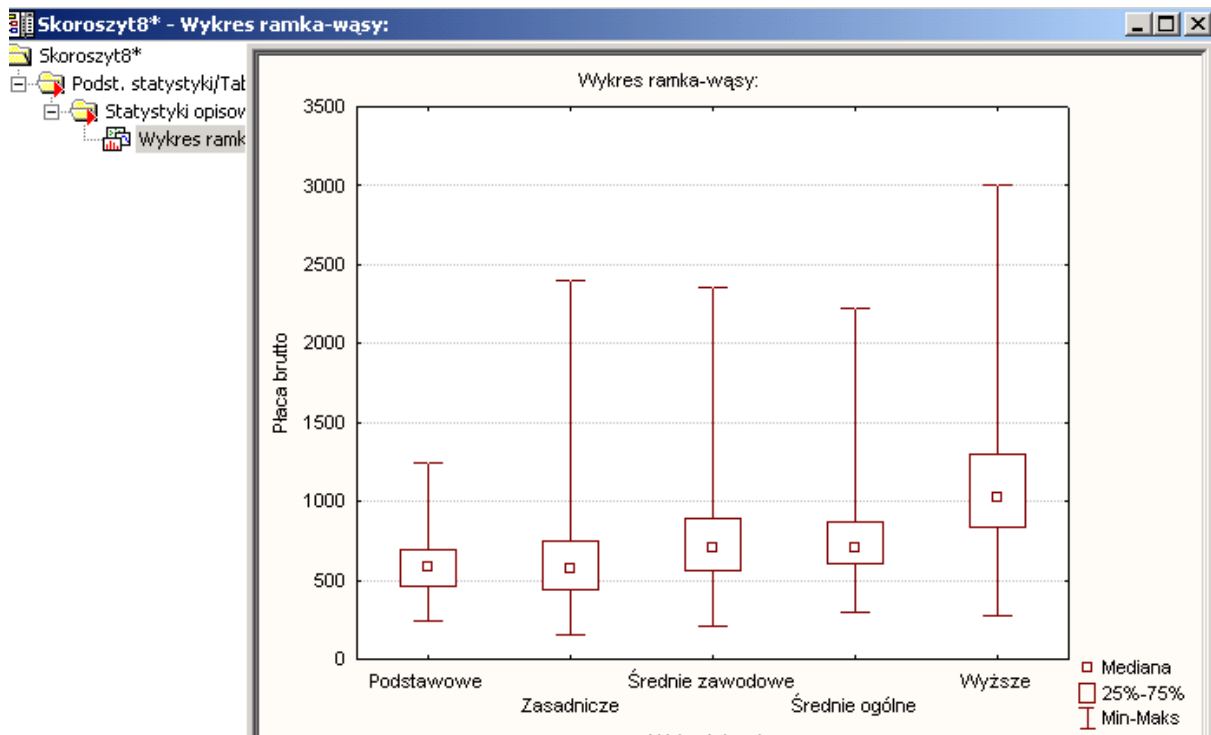

Przeanalizujemy jak kształtują się zarobki w poszczególnych kategoriach wykształcenia.

Wybieramy **Statystyki opisowe/ W.skategoryzowane/skategoryzowan, e wyk. Ramka-wąsy**, wybieramy zmienną grupującą **Wykształcenie**,

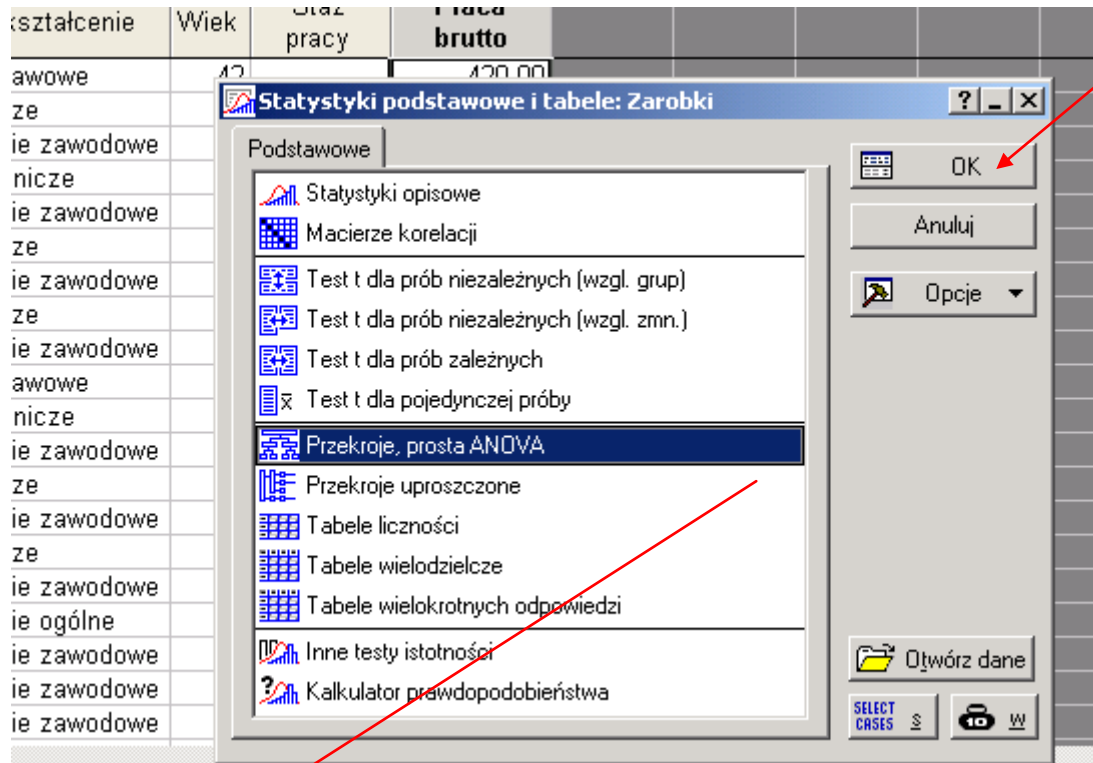

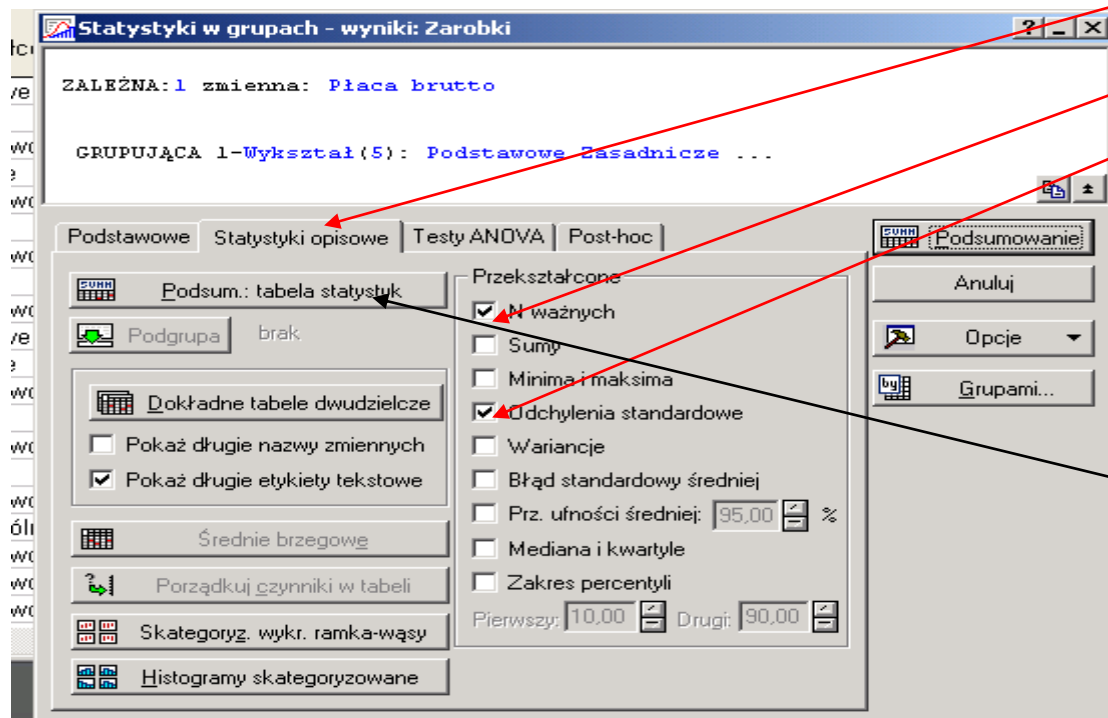
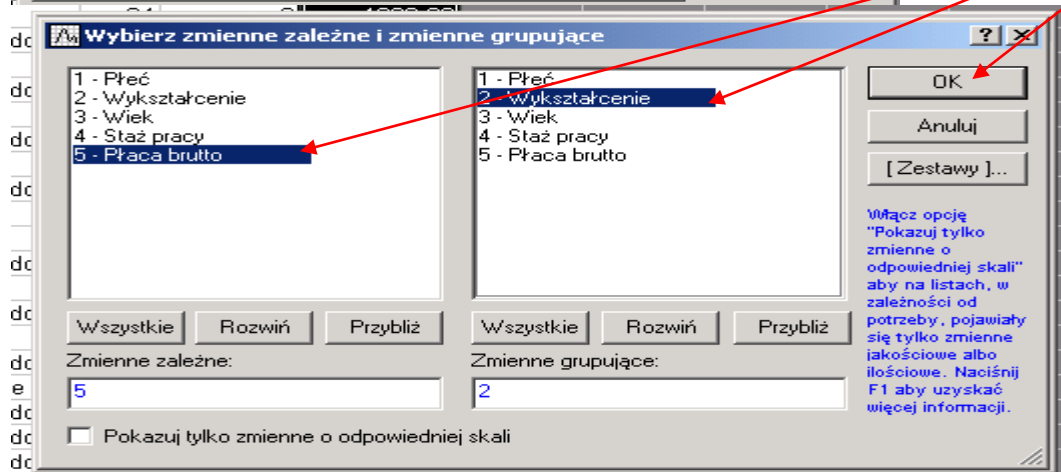
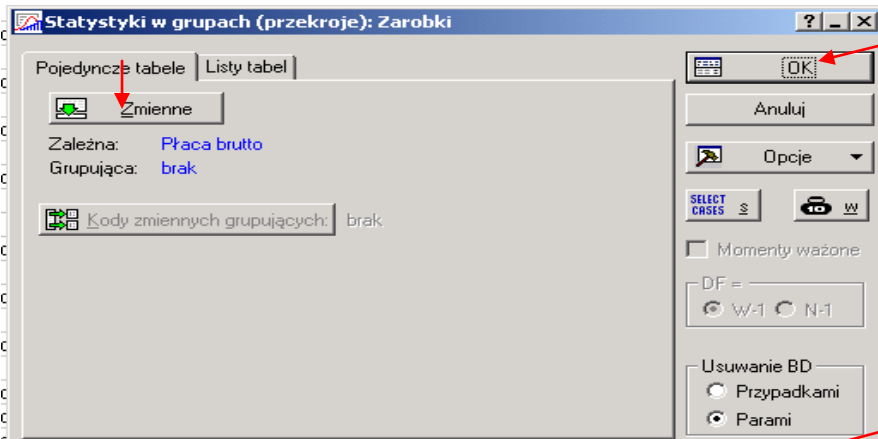
Otrzymujemy następujący wykres:

ANALIZA PRZEKROJOWA

Wybierzmy Statystyka / Statystyki podstawowe i tabele/przekroje, prosta ANOVA

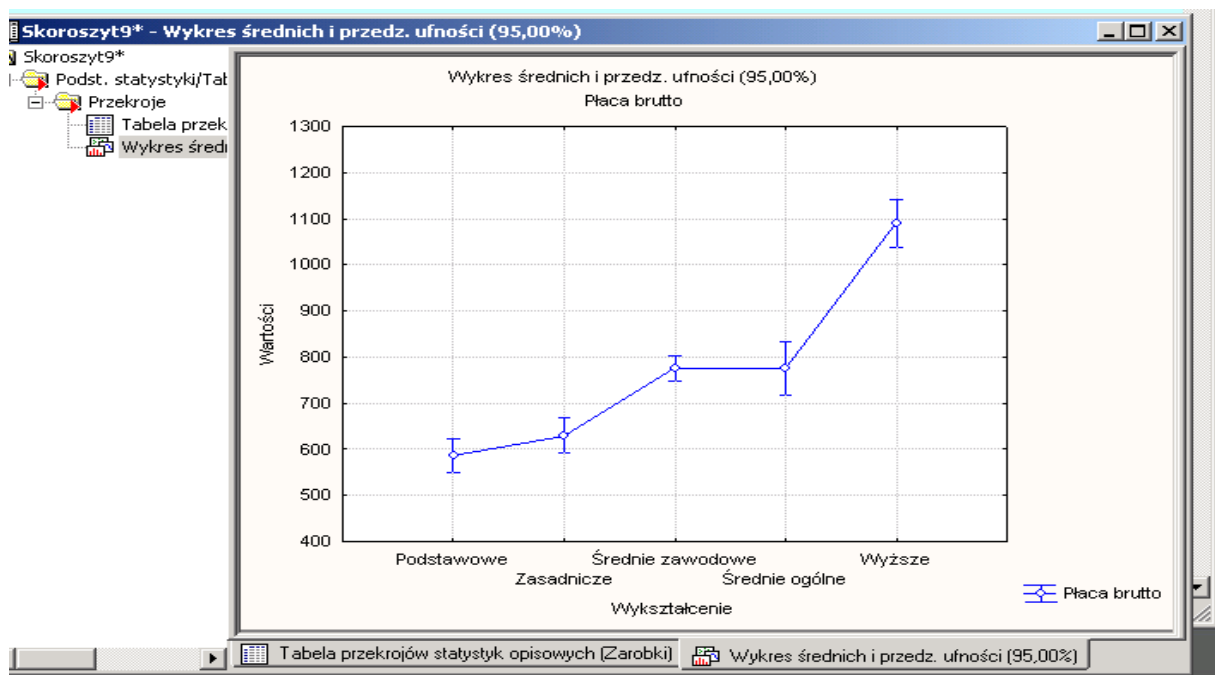
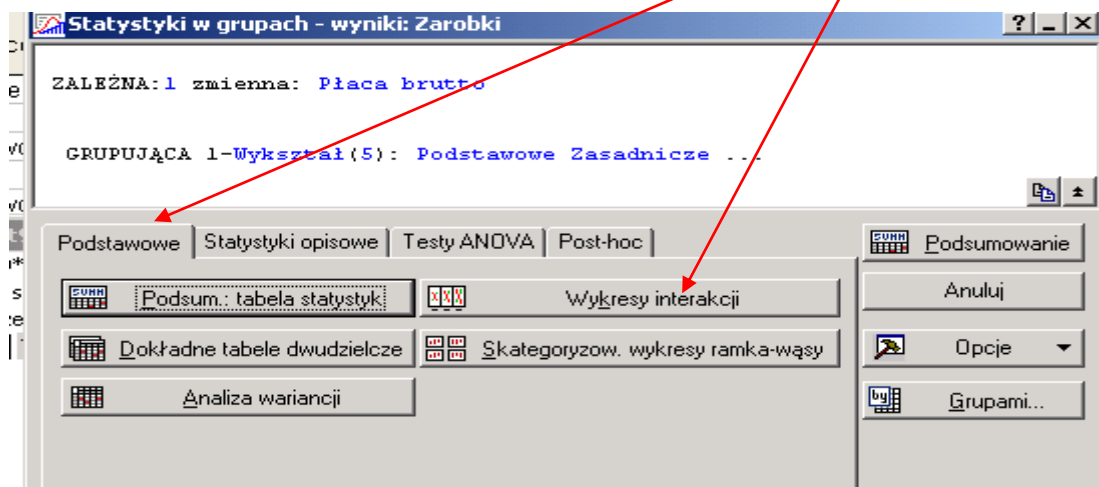

Skoroszyt9* - Tabela przekrojów statystyk opisowych (Zarobki)

Tabela przekrojów statystyk opisowych (Zarobki)
N=1255 (Zmienne zależne nie zawierają BD)

Wykształcenie	Płaca brutto Średnie	Płaca brutto ważnych	Płaca brutto Odch.std
Podstawowe	586,490	81	168,3500
Zasadnicze	629,555	214	278,9317
Średnie zawodowe	776,350	571	328,9721
Średnie ogólne	775,483	110	307,3914
Wyższe	1089,807	279	438,3830
Ogół grp.	808,674	1255	376,6350

Graficznie przedstawimy średnie: Ctrl+R:

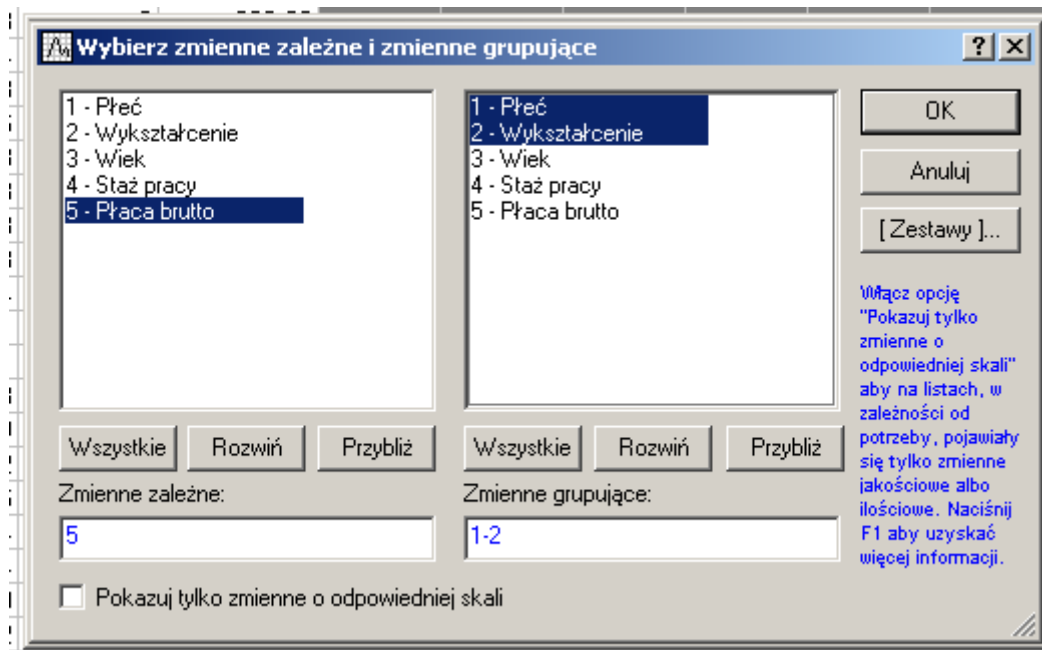

Otrzymany wykres można przekształcać według potrzeb zmieniając napisy, prawym przyciskiem myszki klikamy w obrębie wykresu, otwieramy okno właściwości wykresu i wybieramy przycisk np. tytuły wykresu..

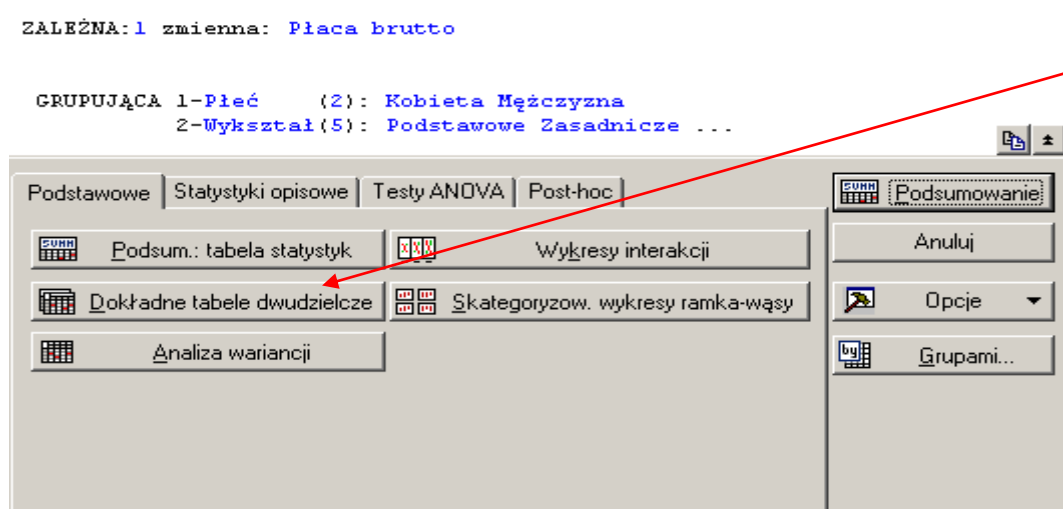
Analiza podzbiorów danych skategoryzowanych według wykształcenia i płci

CTRL+R

Statystyka/Statystyki podstawowe, tabele// przekroje proste ANOVA /Statystyki w grupach -

OK./ Podsum: tabela statystyk

otrzymujemy

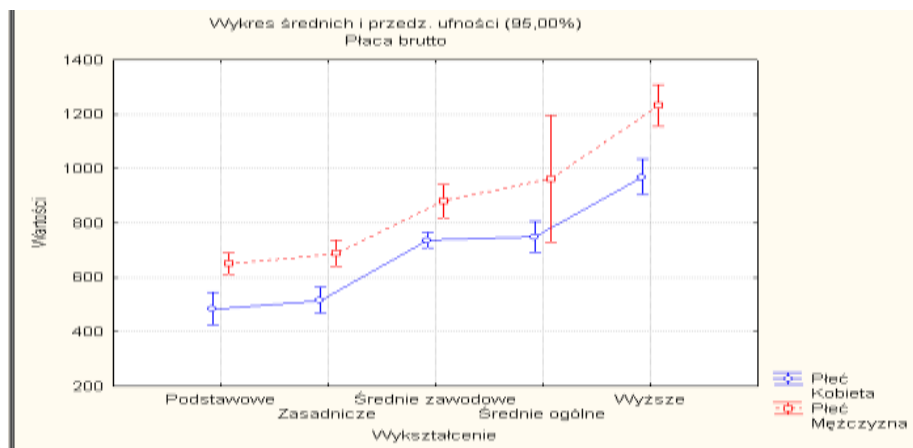
Skoroszyt1* - Tabela przekrojów statystyk opisowych (Zarobki.sta)

- Skoroszyt1*
- Podst. statystyki/Tabele (Za
- Przekroje
- Tabela przekrojów st

Tabela przekrojów statystyk opisowych (Zarobki.sta)
N=1255 (Zmienne zależne nie zawierają BD)

Płeć	Wykształcenie	Płaca brutto Średnie	Płaca brutto ważnych	Płaca brutto Odch. std
Kobieta	Podstawowe	483,533	31	166,5363
Kobieta	Zasadnicze	515,506	72	210,3443
Kobieta	Średnie zawodowe	737,109	415	297,4444
Kobieta	Średnie ogólne	748,276	96	282,8746
Kobieta	Wyższe	969,692	151	405,2983
Mężczyzna	Podstawowe	650,323	50	135,7496
Mężczyzna	Zasadnicze	687,383	142	291,9642
Mężczyzna	Średnie zawodowe	880,741	156	382,8584
Mężczyzna	Średnie ogólne	962,051	14	405,6590
Mężczyzna	Wyższe	1231,505	128	435,0523
Ogół grup		808,674	1255	376,6350

Przywołujemy z paska analizy Statystyki w grupach i na zakładce podstawowe wybieram przycisk wykresy interakcji, zaznaczam w pierwszym okienku wykształcenie, w drugim płeć i

otrzymuję wykres